

Frågor och svar till Michael Ståhl 13.10.2025

Fråga: Vem skall konsumera all den elektricitet som den nya dammen Ethiopian Renecance Dam som kommer att producera 6000M?

Svar: man kommer att utveckla elnätet i Etiopien, man har infört en obligatorisk el-bil praxis - främst billiga kinesiska bilar. Alla andra bilar (bensin och diesel) är förbjudna. Byarna skall elektrifieras och man hoppas på utveckling av landets industri och gruvarbete. Elen kommer inte att exporteras t.ex. till grannländerna. En stor utmaning är utvecklandet av landets elnät i synnerhet till byarna.

Fråga: Kablar - i synnerhet kopparkablar - stjäls i stor utsträckning av både banditer och lokalbefolkningen. Hur kan man motarbeta detta?

Svar: Det är sant att kabelstölder är ett stort och allvarligt problem. Det finns egentligen ingen enkel lösning på problemet utom att effektivisera bevakningen

Fråga: Hur är det med turismen på Nilen och övrigt i Egypten?

Svar: På Nilen är turismen en stor business, man kan med båtar ta olika slags turer och sightseeings och längre lyxiga kryssningar med övernattnings ombord. Turismen har kraftigt ökat i Egypten och är en stor inkomstkälla. Ibland har det hänt att terrorister gör ett anfall mot turisterna, då vill ingen komma till Egypten, men efter en tid har det glömts bort och då är turisterna tillbaka.

Fråga: Båttrafiken är livlig på Nilen, men hurdana båtar är det som transporterar och vad?

Svar: I flera hundra år har båtar varit det bästa transportsystemet i området. Det finns båtar på Nilen från små till stora och t.o.m segelbåtar. Båtarna transporterar varor allt "mellan himmel och jord", och sköter även om persontrafiken.

Fråga: Assuandammen förslammas, När och vad måste göras?

Svar: Problemet är inte akut, dammen är djup. Problemet är, att slammet inte kommer att gödsla nedan om dammen som före dess bygge. Slammet måste nu ersättas med kostsam konstgödsel. För dammens egen del är slammet till nytta genom att det nu finns ett rikt liv av växter och fisk i dammen.

Fråga: Finns det parallellfall avseende kraftverk, dammar och infrastruktur i andra afrikanska floder som t.ex. Kongofloden, Zambesifloden etc., eller är Nilen unik i det avseendet ?

Svar: Visst finns det kraftverk också i de andra afrikanska floderna, men det skulle kräva ett separat föredrag, detta föredrag beskriver Nilen.

Fråga: Vilken var drivfjädern för upptäcktsresande att ge sig ut i den afrikanska ödemarken för att söka en källa, som ju de facto måste bestå av miljoner små bäckar.

Svar: Intresset för Nilens källor var mycket stort. På 1870-talet hade det brittiska Royal Geographic Society enorma projekt bl.a i Afrika. Det var förhållandevis lätt att få ekonomiskt stöd för upptäcktsresande. Väl hemma kunde man tjäna bra på att hålla föreläsningar i ämnet. Äventyrslystna trodde på stora fyndigheter och rikedomar. Tyskarna hade en mera vetenskaplig inriktning. Spridandet av kristendomen var också en drivfjäder. På 1890-talet tävlade europeiska länderna om inflytandet i området. Det var främst britter och fransmän som tävlade om att utvidga sin koloniala makt. Livingstone m.fl. var missionärer och ville se och uppleva den arabiska slavhandeln, där speciellt Sansibar (öriket öster om Tanzania) var knutpunkten som ockuperades. Henry Morton Stanley hade en mera cynisk inställning. Han fick anställning av belgiska kungen Leopold och gjorde en hel del pengar på sina projekt. Han var också journalist och förtjänade också

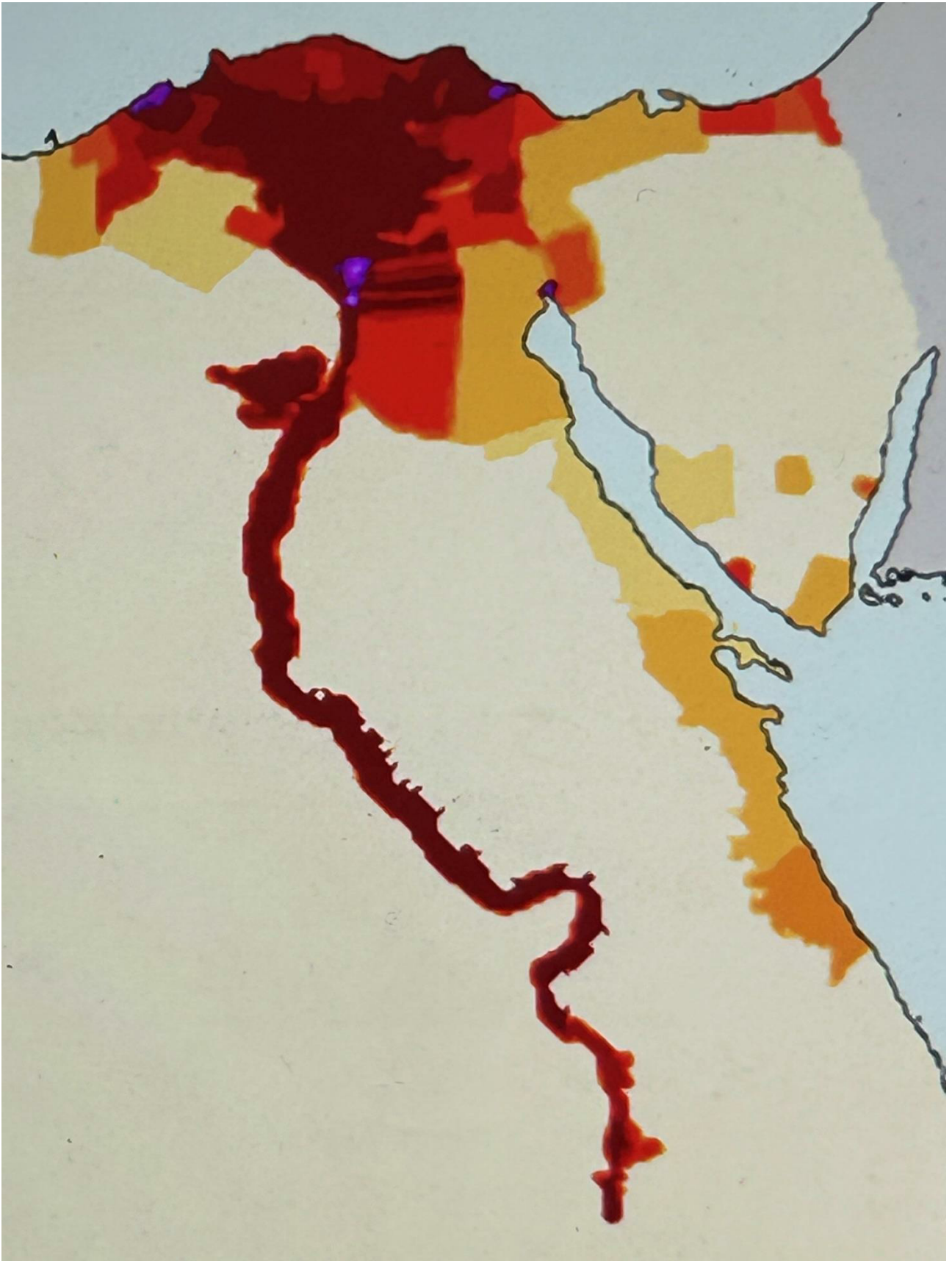
bra på sina skrivelser. Senare under 1800-talet, på 1890-talet, var det mera militäriskt och fråga om kontroll. Det akademiska intresset var mindre.

Fråga: Assuandammen skapade en ny sjö, Nassersjön. Då vattnet steg blev många antika statyer och byggnader under vatten. Hurdana sociala följder blev det av att Nilens årliga översvämningar uteblev.

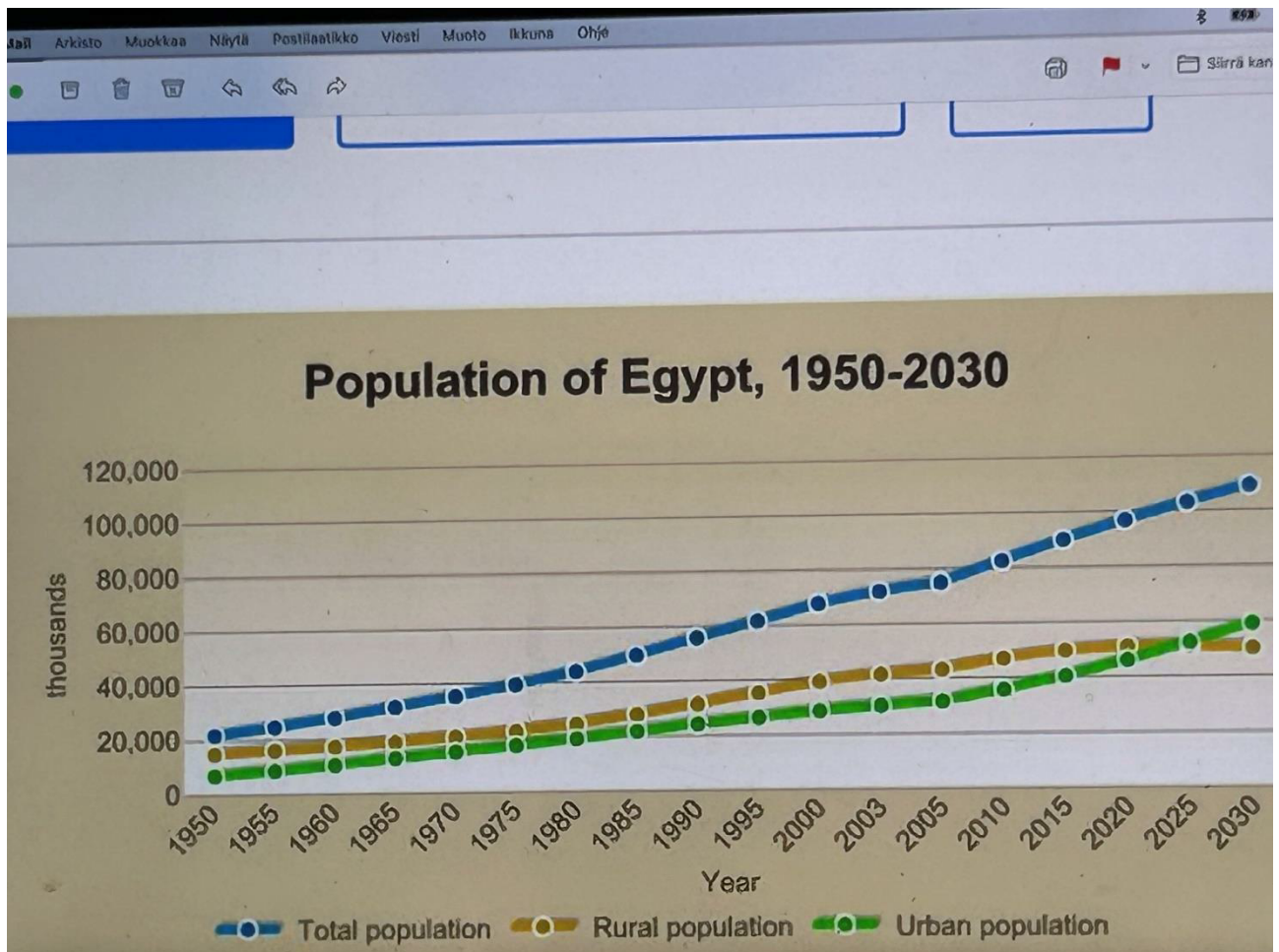
Svar: Det vatten som kom ut från Assuan-dammen innehöll ingen näring. Det ledde till att man använde konstgödsel och idkandet av jordbruk var utmanande. En stor del av statyerna och byggnaderna flyttades högre upp på land. Då Nilen tidigare årligen svämmade över spred sig rikliga mängder slam över åkrarna. Dammen har gjort att slammet, med dess gödslande effekt uteblivit. Nilen tillför fortfarande vatten till jordbruket men det uteblivna slammet måste kompenseras med kommersiell gödsel, vilket naturligtvis är kostsamt.

Fråga: Det talas mycket om omställningar runt Nilen som en följd av dammar. Finns det motsvarande problem vid tex. Zambesifloden och Kongofloden.

Svar: Det finns kraftverk även vid andra nämnda floder, men de är inte på samma sätt segelbara. Problematiken är annorlunda.

Här bor egyptierna

Befolkningsutvecklingen i Egypten. För 2025 år sedan uppgick befolkningen till 3-4,5 miljoner, i dag till drygt 116 miljoner och 200-225 miljoner år 2100.